

Gdańsk, 31 marca 2011 r.

European Parliament
Committee on Petitions

The Secretariat

rue Wiertz

B – 1047 Bruxelles

faks 0032 2284 68 44

Wysoka Izba Parlamentu Europejskiego,

Zwracam się z prośbą o podjęcie wszelkich możliwych kroków prawnych, dostępnych dla Parlamentu Europejskiego, mających na celu zagwarantowanie mniejszości polskiej na Litwie podstawowych praw człowieka, w tym tzw. językowych praw mniejszości.

Art. 27 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych z 1966 roku jednoznacznie stanowi: „W państwach, w których istnieją mniejszości etniczne, religijne lub językowe, osoby należące do tych mniejszości nie mogą być pozbawione prawa do własnego życia kulturalnego, wyznawania i praktykowania własnej religii oraz posługiwania się własnym językiem wraz z innymi członkami danej grupy”. Państwo powinno zapewniać mniejszościom tzw. prawa językowe, które obejmują prawo do: nauki w języku mniejszości, nauki języka mniejszości, umieszczania napisów, informacji oraz nazw i innego oznakowania w języku mniejszości, posługiwania się językiem mniejszości, także w kontaktach z urzędami, używania swojego imienia i nazwiska w języku mniejszości. Prawa językowe można uznać za należące do szerszej kategorii praw do wyrażania, zachowania i rozwijania tożsamości. Przeglądając akty prawne z zakresu międzynarodowej ochrony praw człowieka należy w tym kontekście wskazać na art. 2 Protokołu Dodatkowego do Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, który stanowi: „Nikt nie może być pozbawiony prawa do nauki. Wykonując swoje funkcje w dziedzinie wychowania i nauczania, Państwo uznaje prawo rodziców do zapewnienia tego wychowania i nauczania zgodnie z ich własnymi przekonaniami religijnymi i filozoficznymi.” Z kolei art. 14 ust. 1 Konwencji Ramowej o Ochronie Mniejszości Narodowych zobowiązuje Państwa - Strony do uznania prawa każdej osoby należącej do mniejszości narodowej do nauki języka mniejszości. Art. 14 ust. 2 teje

Konwencji stanowi, iż „w rejonach zamieszkałych tradycyjnie lub przez znaczącą liczbę osób należących do mniejszości narodowych, o ile jest na to wystarczające zapotrzebowanie, państwa będą się starały zapewnić osobom należącym do tych mniejszości, na tyle, na ile to możliwe, w ramach swoich systemów oświatowych, odpowiednie możliwości uczenia się języka mniejszości lub pobierania nauki w tym języku”. W przestrzeni Rady Europy ukoronowaniem dążeń w zakresie wzmocnienia językowych uprawnień mniejszości było przyjęcie 5 listopada 1992 roku Europejskiej Karty Języków Regionalnych lub Mniejszościowych, której postanowienia gwarantują mniejszościom ochronę ich językowych uprawnień. Europejska Karta Języków Regionalnych lub Mniejszościowych w sposób kompleksowy reguluje problematykę prawną statusu języków regionalnych i mniejszościowych. Tenże akt prawny zobowiązuje państwa m. in. do zdecydowanego działania dla wspierania języków regionalnych i mniejszościowych w celu ich ochrony, a także uznania języków regionalnych lub mniejszościowych jako świadectwa bogactwa kulturowego.

Z powszechnie dostępnych informacji prasowych wynika, iż proponowane zmiany ustawodawcze mogą doprowadzić do znacznej likwidacji polskich placówek oświatowych na Litwie. Powszechnie wiadomo, iż zabrania się Polakom nazewnictwa miejscowości w języku ojczystym, czy też pisowni imion i nazwisk. Indolencja w tej sprawie zarówno władz litewskich, jak i polskich, wydaje się zadziwiająca. Tym bardziej martwi niemożność polepszenia tej sytuacji, gdyż można ją ocenić jako zmarnowanie szans rozwoju płynących z popierania zróżnicowania kulturowego.

W związku z powyższym, kierując się wyłącznie pragnieniem zagwarantowania w całej przestrzeni Unii Europejskiej wszystkim jej obywatelom równych praw, wnoszę o rozważenie przez Parlament Europejski sytuacji Polaków na Litwie, biorąc pod uwagę zagwarantowanie im praw językowych zagwarantowanych przez międzynarodowe systemy ochrony praw człowieka, w tym europejski system ochrony praw człowieka.

Łączę wyrazy szacunku,

Tomasz Snarski